

Svensk frötidning

– pigg 75 åring

Under trekvarts sekel har Svensk Frötidning varit en pålitlig och uppskattad tidskrift inom lantbruket. Produktionen är idag modernast tänkbara men det är bara 20 år sedan vi lämnade de Gutenbergiska blytyperna bakom oss.

Text: Gunilla Larsson, redaktör Svensk Frötidning 1985-1990, 1995-2004

Svensk Frötidning tillhör en av de äldsta tidningarna inom lantbrukssfären. Första numret kom ut den 15 januari 1932 och har utan avbrott utgivits fram till idag. Nu läggs det sjuttiofemte utgivningsåret bakom oss och det är på sin plats med en liten tillbakablick på åren som gått.

Tidsskrift för fröodlingens främjande

Svensk Frötidning gavs mellan åren 1932-1964 ut av Sveriges Fröodlarförbund. I det första numret beskrev ansvarige utgivaren dr Anders Elofson, Uppsala, syftet med tidskriften, vilket i huvudsak var att vara ett organ för fröodling, fröhandel och frökontroll. Även om det vid denna tid fanns ett antal tidskrifter inom lantbruksområdet såg man en specialtidsskrift på just frö- och utsädesområdet som mycket viktig.

Utsädeskvaliteten i centrum

Bra utsädeskvalitet och användning av kontrollerat utsäde var för 75 år sedan mycket betydelsefulla faktorer för att höja avkastningsnivåerna i grödorna. Redan från början inriktade sig tidningen på att ge goda råd om hur fröodlingarna i landet skulle bli ogräsfria och högavkastande. Vid en genombläddring av första årets utgivningar kan konstateras att det också förekom rikligt med redovisningar av utsädeskvaliteter vid fröutställningar, frökontrollverksamhet, avkastningsnivåer blandat med odlingsråd för renare och kvalitetsmässigt bättre frövaror.

Tidigt marknadsorienterad

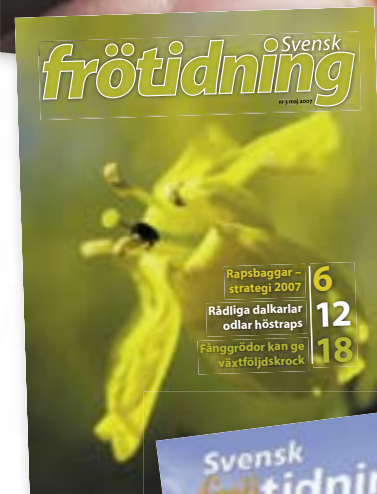
Dagens Frötidning har en återkommen marknads sida för oljeväxter. Redan från starten har marknaden haft ett speciellt utrymme i tidningen, men då handlade det om marknadskommentarer om tillgång, kvalitet och prisnivå för de olika vallfröslagen. Koncentrationen låg på de för landet viktigaste vallgrödorna, röd- och alsikeklöver samt timotej.

Oljeväxterna i skymundan

I dag domineras Frötidningen av oljeväxteinformation, men så har det definitivt inte alltid varit. Det var först efter 20 år som det började komma några enstaka artiklar rörande oljeväxter och lin. Trots att oljeväxtodlingen låg på 175 000 hektar under 1950-talet hade inte oljeväxternas odlingsfrågor något större utrymme i tidningen. Så var det i stort sett fram till i början av 1960-talet. Efter flera önskemål om att Frötidningen i större utsträckning skulle ta upp aktuella problem för oljeväxtodlingen inleddes 1964 samarbete med Sveriges Oljeväxtodlares Centralförning. Från och med nr 6 1964 blev Svensk Frötidning ett gemensamt medlemsblad för utsädesodlare av vallfrö- och oljeväxtodlare.

Intet nytt under solen

Under en lång rad av år har pollineringsbehovet i rödklöver diskuterats i ett stort antal artiklar. Det är noterbart att vi fortfarande står på i stort

sett samma fläck. 1952 uttrycker man således sitt stora bekymmer med att det finns otillräckligt med bin och humlor i rödklöverfröodlingarna för att få tillfredsställande pollinering. En frågeställning som vi även idag ägnar stort intresse.

Från Gutenberg till modern datateknik

Antalet redaktörer under Frötidningens 75 levnadsår inskränker sig till 7 stycken. De första 53 åren skötes redaktörskapet av direktörerna på Frökontrollanstalten i Örebro, John Palmér 1932-1958 och Sven Fall 1958-1985.

Produktionstekniskt vilar det en lång tradition över Svensk Frötidning. Fram till mitten av 1980-talet användes fortfarande Gutenbergs gamla tryckteknik med blytyper. De korrektur vi då fick till redaktionen var i spaltform och det är en avgrunds djup skillnad till det material som idag produceras med datateknik. Tidningens format var det samma från starten till 1997. Då gick vi över till A4-format och i år till så kallat internationellt A4-format.

Modern växtodlingstidskrift

Svensk Frötidnings målsättning är precis som 1932, att vara en modern facktidning för växtodlare, och i första hand oljeväxt- och vallfröodlare. Tyngdpunkten ligger på att förmedla ny och aktuell kunskap från försök, forskning och kunniga odlare till våra läsare. Allt med syftet att svenska oljeväxt- och vallfröodlare ska bli allt bättre och vara konkurrenskraftiga producenter av våra grödor gentemot omvärlden. «

7 omslag på 75 år. Frötidningsomslagen speglar både organisatoriska förändringar och tidsanda. Förr i tiden läste man mycket vilket framgår tydligt av första numret 1932 med första artikeln direkt på omslaget. Och så blev det i 25 år...

Fram till 1972 var det en utpräglad tidskrift för fröodling. Från och med 1973 kompletteras frö-

odlingssigillet med ett oljeväxtodlarsigill vilket signalerar det då formaliserade samarbetet mellan frö- och oljeväxtodlare.

I samband med redaktörsbytet 1984 moderniserades layouten samtidigt som organisationens nya loggor visades upp. 1988 skedde den formella sammanslagningen mellan fröodlarna och oljeväxtodlarna vilket även det speglas på

1932-1956

1957-1972

Svenskodlat timotejfrö har i långa tider varit en begärlig vara i utlandet, men den kunde bliva detta i ännu högre grad, om man allmänt beflitade sig om att producera en renare frövara av detta växtslag dvs försökte undvika inblandning av alsike- och rödklöverfrö samt verkställde tröskningen mera försiktigt, så att procenten skalat frö bleve mindre.

1973-1983

1984-1988

1988-1996

1997-2007

2007-

omslaget med den gemensamma loggan.

Den mest drastiska förändringen skedde 1997 då formatet ändrades till A4. Text och annonser på omslaget försvann till förmån för stora foton - en spegel av bildspråkets ökande betydelse. Slutligen 2007 gjordes en mindre layoutmässig uppräskning samtidigt som formatet ändrades till så kallad internationell A4 - helt i tiden.